

کاتوزیان

وמיד آگاه^۱

محمدحسین شریف^۲

چکیده

دو مقدمه در یک متن - تقدیم به حقوق دان فقیه ادیب کثیرالابعاد، دکتر استاد جعفری لنگرودی به پاس گنجینه‌شان برای حقوق ایران

مقدمه علم حقوق، عنوان درسی است در فهرست آموزشی دانش حقوق در ایران که سالیان درازی است در دانشکده‌ها و گروه‌های حقوق، تدریس می‌شود. درسی که ابتدای ورود دانشجویان به مقطع کارشناسی در دانشگاه‌ها طی ترم اول رشته حقوق، ارائه می‌شود. هدف از تعبیه این درس، شناخت مباحث و مفاهیم بنیادین علم حقوق است که قاعدتاً فلسفه حقوق، ماهیت، مبانی، منابع و شمای کلی نظام حقوقی را دربر می‌گیرد. در میان خیل کتاب‌های مقدمه علم حقوق، دو اثر پیشگام و ممتاز، «مقدمه عمومی علم حقوق» از استاد جعفری لنگرودی و «مقدمه علم حقوق و مطالعه در نظام حقوقی ایران» از ناصر کاتوزیان است که اولی، تقدم تاریخی دارد و دومی، به دلیل ترک فضای رسمی حقوق و بعد آن، مهاجرت استاد جعفری لنگرودی، بسیار بیشتر رواج دارد. در این مقاله، دو کتاب به طور تطبیقی، تحلیل و نتیجه نشان می‌دهد هرچند، مقصود استاد جعفری لنگرودی، از عنوان «مقدمه عمومی علم حقوق»، پرداختن به مقدمه محض دانش حقوق، فارغ از گرایش‌های آن است؛ اما این اثر ارزشمند، بیشتر، مقدمه اصول فقه است. کتاب کاتوزیان نیز، مقدمه حقوق خصوصی با تاکید بر حقوق مدنی و ادله اثبات دعوی است. آخر اینکه، عدالت و حقوق بشر، مقولات نحیف و مغفول این کتاب‌های ارجمند هستند.

کلیدواژه: مقدمه علم حقوق، حقوق خصوصی، عدالت، اصول فقه، استاد جعفری لنگرودی، کاتوزیان

۱. عضو هیات علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی، عضو موسس و بازرس انجمن ایرانی حقوق اداری

Email: dragah@atu. Ac.ir
Emai: mhsharif98@gmail. com

۲. دانشجوی کارشناسی حقوق دانشگاه علامه طباطبائی

